

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
НА ОБЩИНА БАЛЧИК
ЗА ПЕРИОДА 2017-2022 ГОДИНА**

Приета с решение №167/29.06.2017 г. на Общински съвет - Балчик

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ	5
3. НОРМАТИВНА БАЗА.....	6
4. ОБЩ ПРОФИЛ НА ОБЩИНА БАЛЧИК	12
5. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	24
6. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ	27
7. ЦЕЛ И ОБХВАТ	28
8. ФИНАНСИРАНЕ, ИЗБОР НА ПРОГРАМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	30
9. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ	38
10. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	40
11. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО	41
12. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ.....	41
13. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	45
14. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	45

СПИСЪК НА АБРЕВИАТУРИТЕ

ВИЕ	Възобновяеми източници на енергия
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
ЕС	Европейски съюз
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ЗУЕС	Закон за управление на етажната собственост
ЗУТ	Закон за устройство на територията
кв.км	Квадратни километри
КВт	Киловат
КВтч	Киловатчас
КЕП	Крайно енергийно потребление
ПЕЕ	Програми за енергийна ефективност
МСП	Малки и средни предприятия
ИМ	Населени места
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Общинска администрация
ПЧП	Публично-частно партньорство
РЗП	Разгъната застроена площ
MW	MegaWatt/ мегават
МВтч	Мегаватчас
GWh	Гигаватчаса

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Повишаването на енергийната ефективност е един от основните инструменти, които водят до постигането на заложените цели на държавната политика в областта на икономиката и енергетиката не само на национално ниво, но и на местно. Общините, като консуматори на енергия, имат съществена роля в развитието на енергийната ефективност чрез изпълнението на заложените в планове, програми и проекти енергоспестяващи мерки за намаляване на енергийната консумация.

Реализацията на общинските програми за енергийна ефективност води до:

- намаляване на зависимостта на общините от доставка на енергия и енергоносители;
- намаляване разходите за енергия и съответно повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот;
- повишаване конкурентоспособността на местната икономика;
- откриване на иновативни производства и нови работни места;
- ограничаване на негативното въздействие върху околната среда и климата.

Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез възпитаване на съответното енергийно поведение у потребителите и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните енергийни потребности. Тя е най-ефективният начин за спестяване на енергия и намаляване на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух.

Енергийната ефективност може да се представи и като измерител за разумното използване на енергията, което представлява функция от повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това без загубата на енергиен комфорт.

Енергийната ефективност, като елемент от политиката по устойчиво развитие, води до:

- намаляване разходите за горива и енергия;
- повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- подобряване на топлинния комфорт;
- намаляване емисиите на парникови газове;

Изготвянето на общински програми за енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските програми за енергийна ефективност целят да се намали нивото на енергопотребление в обектите - общинска собственост (сгради, инсталации, улично осветление и др.), като по този начин да се даде пример на населението и бизнеса с оглед генериране икономия на енергия в бита и индустрията.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна на територията на община Балчик, като по този начин се повишат икономическия растеж и жизнения стандарт на населението на Общината и се подпомогне опазването на околната среда.

Настоящата програма е структурирана съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове/програми за енергийна ефективност.

2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Изготвянето на общинските програми за енергийна ефективност, както и на програмите за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници и биогорива е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства - осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите, във възможности за развитие на регионите и превръщането им в по-атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Като продължение на тази политика, Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, въведена в българското законодателство с новия Закон за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.), предвижда в т. 18 от преамбулната си част, че държавите-членки следва да насърчават общините и другите публични органи да приемат интегрирани и насочени към устойчиво развитие планове за енергийна ефективност с ясни цели.

Въвеждането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност в българското законодателство със сега действащия Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ) на практика постави общините в Република България в ситуация, при която всяка една от тези общини следва да приеме нова, актуална програма за енергийна ефективност, съответстваща на изискванията на Директивата и на ЗЕЕ за:

- реализацията на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г., водещи до икономии на енергия не само в крайното, но и в първичното потребление на енергия;

- изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания, като част от националната задължителна цел за енергийни спестявания на Република България до 2020 от страна на т.нар. „задължени лица - търговци с енергия“ при крайните клиенти на енергия, към които принадлежат и общините;

- въвеждане на допълнително изискване, освен енергийната ефективност на сградния фонд на общините, да се повиши и енергийната ефективност на уличното осветление (за общини с население над 20 000 души).

По силата на чл. 12, ал. 1 - ал. 3 от ЗЕЕ държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички държавни и местни органи, като за целта тези органи разработват и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложиени в:

1. Националната стратегия по енергийна ефективност на Република България;

2. Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 -2020 г.;

3. Националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, националния план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани от държавната администрация и

4. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд.

Програмите по енергийна ефективност се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони, изготвяни на основание чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие, както и въз основа на перспективите за устойчиво икономическо развитие на

съответните райони за икономическо планиране.

По аргумент от чл. 12, ал. 4 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на програмите по енергийна ефективност се осигуряват в рамките на бюджетите на държавните органи и на общините.

3. НОРМАТИВНА БАЗА

Целите за повишаване на енергийната ефективност са конкретизирани в Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. Основният стремеж е намаляване на енергийната интензивност на brutния вътрешен продукт с 50% до 2020 г. спрямо базисната 2005 г.

Настоящата програма е изготвена в съответствие с новото европейско законодателство в областта на енергийната ефективност и е съобразена със:

Стратегия „Енергетика 2020” на Европейския съюз (Трети либерализационен пакет в енергетиката „Енергетика и климат“)

През 2007 г. Европейският съвет прие нови енергийни цели до 2020 г., т.нар. „триада 20-20-20” за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление с 20 %, увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в brutното крайно енергийно потребление с 20% и намаляване, в резултат на това, на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух с 20% спрямо базисната 1990 г. Тези цели са насочени към ефективното използване на ресурсите на Европа, като се направят важни промени в начина, по който в държавите-членки на Европейския съюз се произвежда и консумира енергия и се основават на постигнатото до този момент в областта на енергийната политика.

Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в Закона за енергийната ефективност. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините - *Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите* и *Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност*.

Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите

Целта на Директивата е да се подобрят енергийните характеристики на сградите в рамките на държавите-членки на Европейския съюз, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух при стриктно спазване на съотношението „разходи- ефективност“.

Директивата въвежда изискване за привеждане на съществуващия сграден фонд в държавите - членки до „сгради с близко до нулево потребление на енергия“. Това означава подобряване на енергийните характеристики на сградите до максимално възможния клас на енергопотребление по скалата на класовете за енергопотребление за съответната сграда, в зависимост от действащите технически правила и норми към датата на въвеждането ѝ в експлоатация, плюс задължителното условие за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности на обитателите на сградата.

Директивата въвежда и критерии по отношение на:

- общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;
- прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни

ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;

- енергийно сертифициране на сгради и части от тях.

Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност

Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на Европейския съюз за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите-членки до 31 декември 2020 г. с 20 % чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществените и частен сграден фонд;
- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;
- въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар. „задължени лица - търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:
 - сключване на договори за реализация на енергийноефективни услуги при крайните клиенти на енергия;
 - внасяне на парични средства от страна на търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;
 - прехвърляне на енергийни спестявания.
- насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат;
- въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

Пътна карта за енергетиката до 2050 г.

През декември 2011 г. Европейската комисия прие Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050 г., като същевременно се подобри конкурентноспособността на икономиката и сигурността на доставките на енергия за Европа. Ключов елемент за изпълнението на тази цел е реализацията на политиката по енергийна ефективност.

Енергийната стратегия на Република България до 2020 г.

Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. отразява визията за развитие на сектор „Енергетика“ при отчитане на европейската визия в тази област, както и на политиките по енергийна ефективност и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници.

Стратегия „Европа 2020“

Тя залага на три основни приоритета:

- интелигентен растеж - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж - насърчаване развитието на екологична и конкурентноспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж - стимулиране на икономика с високи равнища на

заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване, както и нейните пет основни цели:

- 1.заетост за 75% от населението на възраст 20-64 години;
- 2.инвестиции в научно изследователската и развойна дейност в размер 3% от брутният вътрешен продукт на Европейския съюз;
- 3.постигане на целите „20/20/20“ по отношение на енергетиката и климата;
- 4.съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г.;
- 5.увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия с до 20% и намаляване в резултат на това на консумацията на енергия, произведена по конвенционален способ с 20%.

Закон за енергийната ефективност

Въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност със сега действащия ЗЕЕ поставя редица предизвикателства пред т. нар. „задължени лица - търговци с енергия“, както и пред общините в качеството им на крайни клиенти на енергия.

Съгласно чл. 14 от ЗЕЕ, за подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

Общата кумулативна цел за енергийни спестявания обхваща периода 2014-2020 г. и се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от минимум 1,5 на сто годишно от средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г., с изключение на количеството на продажбите на енергия, използвани в транспортния сектор, под код "B_101900" по статистиката на Евростат.

Общата кумулативна цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания между следните задължени лица:

- 1.крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 20 С1Л/И годишно;
- 2.топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 20 ОШ годишно;
- 3.крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 1 млн. кубически метра годишно;
- 4.търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно, с изключение на горивата за транспортни цели;
- 5.търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил.тона твърди горива годишно.

При определяне на общата кумулативна цел могат да се използват следните стойности за изчисление на енергийни спестявания в размер:

1. по 1 на сто годишно за 2014 и 2015 г.;
2. по 1,25 на сто годишно за 2016 и 2017 г.;
3. по 1,50 на сто годишно за 2018, 2019 и 2020 г.

Съгласно чл. 21 от ЗЕЕ, при изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица по чл. 14, ал. 4 (търговци с енергия) могат да:

- 1.предлагат енергийнонеэффективни услуги на конкурентни цени чрез доставчик на енергийнонеэффективни услуги, и/или
- 2.правят вноски във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници"

или в други финансови посредници за финансиране на дейности и мерки за енергийна ефективност в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели, определени съгласно методиката по чл. 7, ал. 1, т. 11, и/или

3. сключват споразумения с доставчици на енергийно ефективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания.

Предоставяне на енергийно ефективни услуги на конкурентни цени при крайните клиенти:

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийно ефективните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийно ефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в наредбата по чл. 18, ал. 2 - Наредба № Е-РД-04-3/ 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Когато в обхвата на енергийно ефективните услуги се включва изпълнението на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради или обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, задължените лица:

1. изпълняват сами дейностите, в случай, че отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2 или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1;

2. възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2, или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1.

• Внасяне на парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници:

Ключов момент от цитираната по-горе разпоредба на чл. 21 от ЗЕЕ е алтернативната възможност за задължените лица - търговци с енергия да внасят парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници. В тази връзка чл. 7, ал. 1, т. 11 от ЗЕЕ предвижда, че министърът на енергетиката утвърждава методика за оценка на размера на вноските от задължените по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ лица във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" и в други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели по предложение на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Към настоящия момент няма данни горепосочената методика да е разработена и утвърдена.

• Прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания от задължени лица, които са в преизпълнение на целите си или от незадължени лица:

Съгласно чл. 75 от ЗЕЕ, удостоверенията за енергийни спестявания могат да се прехвърлят от:

1. задължено към друго задължено лице по чл. 14, ал. 4, когато първото задължено лице е в преизпълнение на определената му индивидуална цел за енергийни спестявания;

2. незадължено лице към задължено лице по чл. 14, ал. 4.

Водещото за удостоверенията за енергийни спестявания е, че те обективират реализирана икономия на енергия в резултат на вложена инвестиция за изпълнението на мерки по енергийна ефективност, тоест основното при прехвърлянето са не самите удостоверения, а икономията на енергия, за която те се отнасят.

Управление потреблението на енергия:

Законът за енергийната ефективност предвижда и още една съществена дейност - управление потреблението на енергия.

Съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗЕЕ, задължените по чл. 14, ал. 4 лица, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1, по отношение на които може да бъде извършено обследване за енергийна ефективност или сертифициране, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

Списъкът от дейности, посредством които се осъществява управлението на енергийната ефективност се съдържа в чл. 63, ал. 2 от ЗЕЕ и включва:

1. организиране на изпълнението на програмите за енергийна ефективност на държавните и местните органи, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;

2. поддържане на бази данни за месечното производство/потребление по видове енергии и потребители, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;

3. ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;

4. оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

Закон за енергетиката

Със Закона за енергетиката на кметовете на общини се възлагат следните задължения:

- да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;

- да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти - общинска собственост;

- да предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на инвестиционните програми на енергийните предприятия за развитие на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

Закон за устройство на територията

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е т.нар. „шесто изискване към строежите“ - изискването за енергийна ефективност (вж. чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ), въведено в ЗУТ през 2005 г. С въвеждането на това изискване дейностите, свързани с реализация на инвестиционни намерения в областта на строежите, в това число и дейностите по изпълнение на енергоспестяващи мерки, бяха поставени на свършено нова основа.

Национални стратегически документи, планове и програми

Протокол от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата;

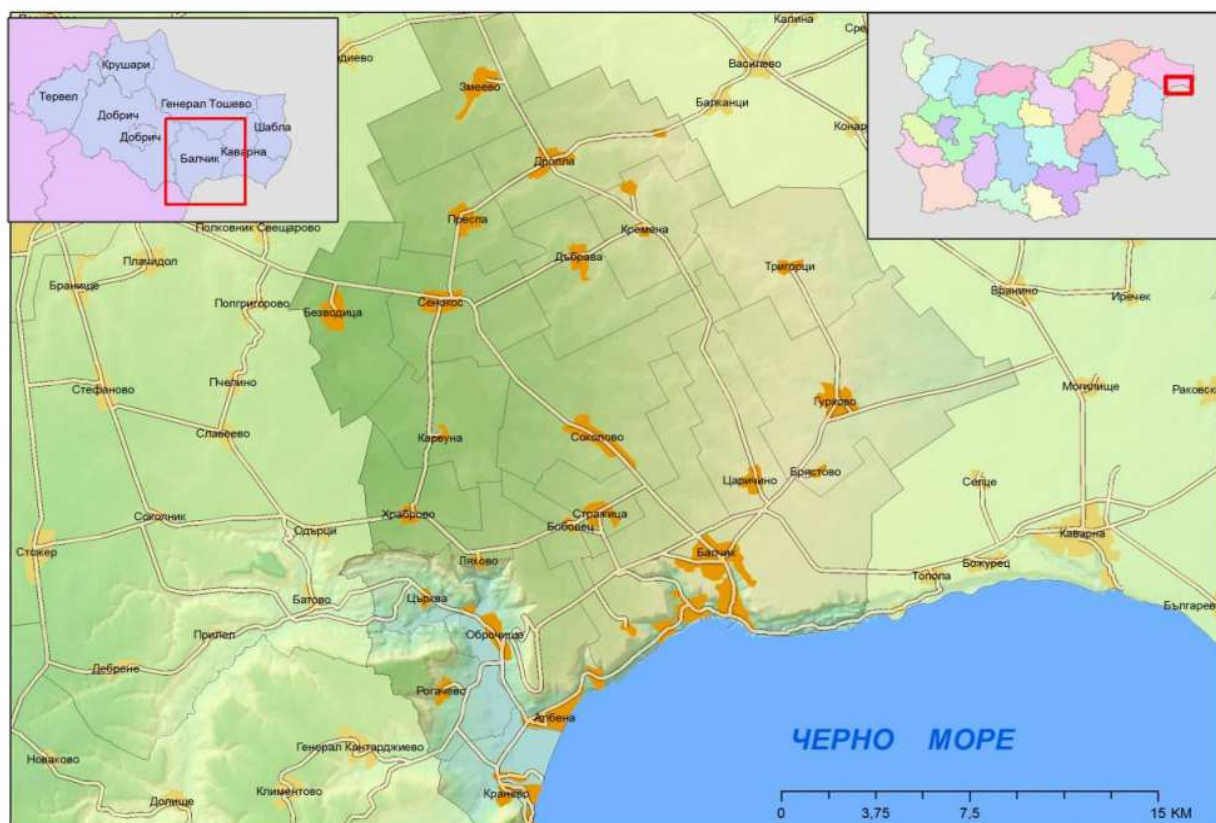
Енергийна стратегия на Република България;
Първи национален план за действие по енергийна ефективност 2008 - 2010 г.;
Втори национален план за действие по енергийна ефективност 2011 -2013 г.;
Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г.;
Годишен отчет за изпълнението на Национални план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г за 2015 г.;
Национален план за действие по промените в климата;
Стратегия за финансиране изолациите на сгради за постигане на енергийна ефективност и План - програма за нейното изпълнение;
Национална програма за развитие „България 2020“;
Общински план за развитие на община Балчик 2014-2020 г.

Подзаконовни нормативни актове в областта на енергийната ефективност

- НАРЕДБА № РД-16-347 ОТ 02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договор с гарантиран резултат , водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;
- НАРЕДБА № РД-16-932 ОТ 23.10.2009 г. за условията и реда за извършване на проверка на водогрейни котли и на климатични инсталация по чл.27,ал.1 и чл.28, ал.1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване , поддържане и ползване на базата данни за тях;
- НАРЕДБА № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация.
- НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;
- НАРЕДБА № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- НАРЕДБА № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им;
- НАРЕДБА № Е-РД-04-05 от 08.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;
- НАРЕДБА за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица (приета с Постановление на Министерския съвет № 240 от 15.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., в сила от 27.09.2016 г.).

4. ОБЩ ПРОФИЛ НА ОБЩИНА БАЛЧИК

4.1.ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Фиг.1. Географско положение на община Балчик

Община Балчик е разположена в най-източната част, приморска част на Дунавската равнина и Добруджанското плато, като заема югоизточната част на област Добрич (фиг.1). На север тя граничи с община Генерал Тошево, на изток с община Каварна, на югозапад с Аксаково, на запад с община Добрич-селска. Община Балчик е една от 14-те общини в страната, имащи излаз на Черно море. Крайбрежието на общината е с обща дължина от около 18,5 км, която е в основата на доминацията на туризма в общинската икономика, който е силно развит по черноморското крайбрежие - в курортния комплекс „Албена”, в гр. Балчик, в с. Кранево и в курортната зона „Тузлата”. Излазът на на Черно море е обусловил и формирането на гр. Балчик като пристанищен център с яхтена marina и товарен кей. Общата площ на община Балчик е 524,2 кв. км, което представлява 11,1% от територията на област Добрич (4719,7 кв.м).

Релеф

В геоморфоложко отношение община Балчик се отнася към приморската част на Дунавската равнина. Територията ѝ е ясно разделена в географско отношение на две части: Крайбрежен район и Добруджанско плато.

Крайбрежният район покрива бреговата ивица и долината р. Батова. Дължината на морския бряг е 18,5 км. Бреговата линия е слабо разчленена. Характеризира се с височинен релеф до 150 м. над морското равнище. Морският бряг в частта си при устието на р. Батова е нисък с дълга около 5 км. плажна ивица Кранево-Албена с площ от 296 502 кв. м. – един от най-големите плажове на Черноморското крайбрежие. Пред плажа подводният склон е акумулационен и на разстояние до 700 м е покрит от среднозърнест и дребнозърнест пясък. В хинтерланда му, между к.к. „Албена” и с. Кранево е обширната гориста низина „Балтата”. В източна посока бреговият склон е по-висок, но достъпен, на места терасиран от свлачища.

Теренните форми около гр. Балчик са изключително разнообразни със специфичен облик.

Старият град е разположен върху древно свлачище с амфитеатрална форма. Както територията на града, така и териториите западно от него, заети в голяма част от вилни зони са прорязани от дълбоки оврази в посока север-юг.

Платовидният район обхваща част от Добруджанската равнина с надморска височина 150 –200 м. Релефът е леко хълмист. Скатът на Добруджанското плато постепенно се отдръпва от бреговата линия, като при Балчишката Тузла е на около километър от нея, а при долината на р. Батова – много по-навътре.

Черноморският шелф е различно широка, слабо наклонена, стъпаловидно понижаваща на изток подводна тераса на дълбочина около 20 м, чийто релеф е усложнен от свлачищни процеси.

Физикогеоложките процеси на територията на общината са с много съществено проявление и са важен фактор, оказващ влияние върху усвояването на територията. Свлачищата заемат голяма част от приморската територия на общината, а така също и части от долината на река Батова. Почти целият бряг на общината е подложен на активна абразия. Ветровата ерозия е характерен процес, улеснена от обезлесеността и откритостта на територията, силните северни и североизточни ветрове и равнинния платовиден релеф.

Климат

Територия на община Балчик попада в две климатични подобласти: Умерено-континенталната, респ. Източен климатичен район на Дунавската равнина и Черноморската, респ. Климатичен район на Северното Черноморие.

Температурните характеристики определят района като относително студен за съответната географска ширина през зимата – средната януарска температура е 0,8°C.

Лятото е относително прохладно – средната юлска температура е 22,3°C. Средната годишна температура е 11,8°C.

Годишната температурна амплитуда се колебае около 19,2°C. Това подчертава смекчения от влиянието на морето континентален характер на климата на района.

Районът се характеризира като ветровит над нормалното за България. Средната годишна стойност на скоростта на вятъра е около 6,7 м/сек. Средногодишната стойност на дните с тихо време – скорост под 1 м/сек е около 15,3%. Основният въздушен пренос е от север-северозапад (над 40%). Преобладаващи като цяло са северните и северозападни ветрове съответно 23% и 18,4%, а най-слаби са югоизточните ветрове – 4,4%.

Районът се отличава с недостатъчни по количество валежи (424 мм годишно), по-слаби от средните за страната, разпределени сравнително равномерно през годината. През лятото и есента падат по около 26% от годишните валежи, а през пролетта – около 23%. Дните със снежна покривка са около 15-17 (задържане на снега до 0,5 месеца), благодарение на по-високото термично ниво през зимата в близост до морето.

Близостта на водния басейн благоприятства изпарението и наличието на голяма влажност през цялата година. Максимумът на относителната влажност е през декември-януари (85%), а минимумът през юни, юли и август – 70%. Дни с относителна влажност под 30% не се наблюдават. Средната годишна относителна влажност е около 78%.

Води

Община Балчик е бедна на повърхностни течащи води. Хидрографската ѝ мрежа се формира от долните течения на реките Батова и Краневска. Територията на общината е набраздена от множество суходолия, които се пълнят с вода само при обилни дъждове и снеготопенето. Речният максимум е през пролетта, а минимумът е в средата на лятото и през есента.

Елемент на хидрографията и много специфичен ресурс е калното езеро с лечебна морска кал Балчишката „Тузла“. Запасите му от лечебна кал са от 38 000 тона и се оценяват като достатъчни за бъдещото развитие на едноименния калолечебен курорт. Тузленската лечебна кал е от типа утаечни лиманни калища. За образуването ѝ благоприятства липсата на вълни в лимана, наличието на глинесто-пелоиден материал, органична среда и богат комплекс от разтворими соли.

Подземните води са основният водоизточник за питейно водоснабдяване на общината. Те се отнасят към Варненския артезиански басейн. Според минерализацията си те са най-често пресни и слабо минерализирани.

Източниците на минерални води са съсредоточени в крайбрежната зона. Най-значимо е находището в Албена, но и тези в Балчик, Кранево и Балчишка Тузла макар и с по-малки добиви, са също от съществено значение. Минералните води, освен че са ценно природно богатство, имат както рекреационни качества, така и допълнително стопанско значение за общината.

Морските води са ценно природно богатство. В сравнение с водите на световния океан, черноморските се отнасят към слабо солените. Рекреационните качества на морската вода се определят от благоприятния термичен режим, също позволяващ удължаване на курортния сезон.

Освен рекреативно, морската вода има и стопанско значение за общината.

Почви

Общинската територия не се отличава с голямо почвено разнообразие. Най-добре представени са черноземните почви (типични, карбонатни, излужени). Слабо проявление има и на рендзини (хумусно-карбонатни почви).

Основният почвен тип на територията на общината са богати, слабо излужени и излужени черноземи, позволяващи отглеждането на много земеделски култури при високи и стабилни добиви.

Карбонатните, силно излужените и тежките черноземи, съответно среднопесъчливо глинести и леко глинести, заемат сравнително малки площи основно в североизточната част на общината.

В долината на река Батова са разпространени плодородните алувиални и алувиално-ливадни почви, най-подходящи за отглеждане на зеленчукови и фуражни култури.

Хумусно-карбонатните почви (рендзините) са ситуирани основно по крайбрежието и на отделни петна във вътрешността. Те са предимно тежко песъчливо глинести. Най-подходящи са за пасища и за отглеждане на лозя.

Полезни изкопаеми

На територията на общината са разположени мангановото находище при Оброчище-Църква, оценявано като най-голямото в Европа и Добруджанското

въглищно находище. Мангановото находище се разпростира между черноморския бряг и землището на Храброво. Залежите са на дълбочина от 280 до 440 м, съдържанието им на манган е високо, а балансовите запаси възлизат на 111 млн. тона. Добруджанското въглищно находище обхваща площ от 49 кв.км и е разположено непосредствено на север от Черно море между Балчик и Каварна. Неговите запаси възлизат на 1,2 млрд. тона висококачествени каменни въглища.

Част от подземното богатство на общината са варовиците в района на гр. Балчик с добри декоративни качества.

Характеристика на морския бряг

Крайбрежието е с ясно изразени стари и съвременни абразионни, свлачищно-абразионни, свлачищни и акумулационни форми. Брегът е терасиран от свлачищни стъпала. Акумулативните участъци са представени от плажове: Албена, Кранево.

Шелфът е различно широка, слабо наклонена на изток подводна платформа. Подводният релеф обхваща морски тераси на различни дълбочини, върху които са оформени различни по големина валове. По-младите, разположени в прибрежната част, формират сравнително широка зона на водоползване на морето (от 70 до 200m).

Крайбрежната зона има много голямо стопанско значение (воден транспорт, туризъм, отдих, марикултури и т.н.). Това я прави обект на различни инвестиционни намерения.

Рискови процеси с природен характер (свлачища, срутища, абразия и др.)

Свлачища

Свлачищните процеси са развити на фона на древните свлачищни циркуси, които са възникнали на границата на плиоцена и кватернера вследствие на евстатичните колебания на Черно море, чиято амплитуда е била от порядъка на 100 m.

Съгласно възприето райониране на крайбрежието районът на проучването включва части от три свлачищни района: Краневски, Батовски и Балчишки.

Краневският свлачищен район обхваща крайбрежната ивица от северния край на к.к. “Златни пясъци” до долината на р. Батова. Районът е част от древен свлачищен масив, на фона на който се наблюдават съвременни активизации. Свлачищата са от линейно-блоков тип. Основните хлъзгателни повърхнини са под морското ниво, а свлачищните валове са формирани в морето. Основен фактор за развитието им е морската абразия. Влияние оказват и водите от миоценския водоносен комплекс, които дренират в телата на свлачищата.

Батовският свлачищен район обхваща долинните склонове на р. Батова. Свлачищата са от блоково-линеен тип. Основен фактор за съвременните активизации са подземните води от чокрак-конкския водоносен хоризонт.

Балчишкият свлачищен район обхваща крайбрежната ивица и приоткосната част на Добруджанското плато от долината на р. Батова до с. Тополи (Каварненско). Характерна особеност на този район, е че са установени премествания по древните свлачищни повърхнини. В този район са най-галемите активни свлачища на територията на страната. Основен фактор за преместванията по древните свлачищни повърхнини е процесът “дълбочинно пълзене”. Свлачищните процеси се благоприятстват от генералния наклон на пластовете към морето (2-5°). Локалните активизации се дължат на преовлажняване на склоновете от водопритока от горния сарматски водоносен хоризонт, а в някои участъци, например свлачището “Овчаров плаж” и на размиване на подводния свлачищен вал.

Свлачището в източната част на Албена е активизирано през 1980 година. Активизации са наблюдавани през 1981 и 1984 година. Свлачището е развито на две стъпала – между коти 95-105 m и 50-55 m. Дължината му е 600 m, а ширината 330 m. Обхватът му е 24 m.

Свлачището “Овчаров плаж” е едно от най-големите по Българското Черноморско крайбрежие. То е циркусно, от блоково-пакетен тип, като в отделни участъци се наблюдават консистентни потоци. Дължината на свлачището е около 1000 m, а ширината – 600 m. Свлачищният отстъп е на кота 180 m, а основната хлъзгателна повърхнина на около 10 m под морското ниво. В основния свлачищен циркус са формирани няколко свлачища от по-нисък ранг с обхват 10-40 m. Дълбоката хлъзгателна повърхнина е локализирана в сарматски мергелни глини. Движенията по тази повърхнина имат крипов характер и се благоприятстват от морската абразия, благодарение на която свлачищният вал непрекъснато се размива. По данни на Илиев (1976) свлачището е възникнало вследствие на Шабленското земетресение през 1901 година. По-вероятно е, предвид на геодинамичната история на района, свлачищният циркус да е формиран в началото на кватернера, а през 1901 г да е била поредната активизация. Сведенията за съвременни активизации датират от края на 70-те години. През 1984 г свлачището се активизира поради скъсан магистрален водопровод, като обривът достига до панорамния път Албена-Балчик. Следващата активизация е през 1986, като отново е засегнато пътното платно и свлачището се разширява в югозападна посока. През 1996 г се проявяват признаци на нова активизация, която достига своя максимум през пролетта на 1997 г, когато изцяло е разрушено пътното платно и са засегнати терените на 50-60 m под пътя. През есента на 1997 са установени премествания в горната част на циркуса и откъсване на нов блок по фронт около 120 m с ширина 30 m и височина 40 m. Нивото на подземните води през периода март-май 1997 г се установява на котата на терена, като под пътя беше установено изтичане на вода от пукнатините. През месец август 1997 г, вследствие на продължителни валежи, възниква консистентен поток, който затрупва част от плажната ивица. Главният отстъп под пътя достига до 4.5 m, а вторичните – до 1.5-2.0 m.

Направените през 1997 година геофизични проучвания на платото над Момчилския циркус доказаха формирането на нова дълбока пукнатина на около 10 m от съвременния откос. От 1999 г пукнатината е напълно отворена.

Непосредствена опасност представляват дълбоките пукнатини в тялото на свлачището. Те са с ширина до 2-3 m, а дълбочината им е от порядъка 5-8 m. Запълнени са с колувиален материал, които е напълно водонаситен и е с течна консистенция. Горната част е засъхнала и пукнатините са замаскирани. Попадането на хора или животни в тези пукнатини е изключително опасно. Затова достъпът на хора и животни от южната страна на пътя в района на свлачището трябва да се прекрати.

Кално-каменни потоци

Доскоро се смяташе, че този тип геодинамични явления не са характерни за Северното Черноморско крайбрежие. Проливни дъждове през август и септември 1998 г предизвикаха кално-каменни потоци в местността “Овчаров плаж” (където беше дадена и човешка жертва) и в Балчик.

Абразия

Абразията е един от съществените рискови геоложки процеси. В района на община Балчик тя се изразява в разрушаване на морския бряг от механичното действие на вълните (механична абразия) или вследствие жизнената дейност на някои организми (биологична абразия).

Механичната абразия е проявена в клифовите участъци северно от Кранево и между Албена и Балчик. По данни на Angelova (2002). Скоростта на механична абразия в района е от порядъка на 0.15 m/a. Еродираниите площи са от порядъка на 1000 m²/a. Независимо, че морската ивица между Албена и Балчик е защитена с тетраподи, морската абразия остава рисков фактор, поради размиването на подводните свлачищни валове. Биологичната абразия е развита в района на Кранево. Тя се дължи на развитието на плитководните водорасли *Zostera barbata* и *Cystozeria barbata*.

Рекреационни ресурси

Основен ресурс на морския ваканционен туризъм е крайбрежната плажна ивица с прилежащата морска акватория. В югозападната част на общината е разположен обширният

Краневско-Батовския плаж с неговия горист „тил”. На североизток и изток крайбрежната ивица се отличава с богато релефно разнообразие от ерозирани скални стени и „уютни” плажни тераси.

Общата площ на крайбрежната плажна ивица по кадастралната карта на общината е 457 279 кв.м. Не всички участъци от нея са подходящи или пригодени за „плажуване”. Охраняемите плажове са с обща площ 347894 кв. м.¹.

Охраняеми плажове: (по данни от община Балчик за 2012г.)

С наематели: Тузлата – „Лайт Хаус” ЕООД, Вили „Чайка” – „Би Ей Тур” ООД, Балчик Централен – „Тоталс” ЕООД, Нов плаж Балчик – „Балчик Плаза” ООД, Балчик-Двореца – ДКИ „КЦ Двореца”, Кранево-Централен – „Тоталс” ЕООД, Кранево-МДЛ – „Ефект 3” ООД.

На концесия: Моби Дик – ЕТ „Соня Христова”, Албена – „Албена” АД, Батовски – „Албена” АД, Кранево-север – „Макситур-Бряг на изгрева” ООД, Кранево-юг – КД „Палма 93 СД Вега 44 –Началников, Стоянов и сие” ООД.

Неохраняеми плажове: Фиш -фиш, Робинзон 2

Рекреационният капацитет на плажовете е общо около 31200 човека. Както е отбелязано и в ОПР, още през 1997 г. се констатира, че капацитетът им е изчерпан.

Новоизграденото брегозащитно съоръжение (дамба) между Балчик и к.к. „Албена” прекъсва непосредствения контакт между плажа и прилежащата акватория. Така в известна степен се компрометира рекреационния потенциал на тези участъци от плажната ивица.

Защитени територии

В общината са обособени следните защитени обекти и територии по смисъла на Закона за защитените територии:

- поддържан резерват „Балтата”.
- част от природния парк „Златни пясъци”;
- защитена местност „Долината на дроплите”;
- защитена местност „Находище на обикновен божур”;

Поддържаният резерват с международно значение „Балтата” има площ от 204,7 ха, а буферната му зона е 163,4 ха. Обявен е за защитен обект през 1961 г. с цел опазване на естествена лонгозна гора с принадлежащата ѝ флора и фауна. Намира се в землището на с. Оброчище. Резерватът е уникален в световен мащаб - 16 вида от растенията в него и буферната зона са с природозащитна стойност. В Червената книга са включени 7 вида, като три от тях са защитени, а останалите са редки видове. В резервата растат 116 лечебни растения, живеят 140 вида птици, от които 44 са включени в Червената книга.

Малка част от Природния парк „Златни пясъци” – (26,2 ха) попада в територията на общината, в землището на с. Кранево. Цялата му площ е 1320,7 ха. Паркът е обявен за защитена територия през 1943 г. с цел запазване на растителни и животински съобщества и характерни земни образувания и пейзажи, имащи висока научна и културна стойност.

- Защитената местност „Долината на дроплите” с площ от 3 620,0 ха обхваща части от землищата на селата Дропла, Змеево и Кремена.

- Защитената местност „Находище на обикновен божур” се намира в землището на с. Църква и заема площ от 46,3 ха.

Значителна част от територията на общината, предимно в крайбрежния район, е обхваната от защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Те са:

- защитена зона „Балчик” (BG 0002061);
- част от защитена зона „Златни пясъци” (BG 0000118);
- част от защитена зона „Белите скали” (BG 0002097);
- част от защитена зона „Долината на река Батова” (BG 0000102);
- част от защитена зона „Комплекс Калиакра” (BG 0000573);
- част от защитена зона „Крайморска Добруджа” (BG 0000130).
- част от защитена зона „Батова” (BG 0002082);
- част от защитена зона „Комплекс Калиакра” (BG 0000573);
- част от защитена зона „Крайморска Добруджа” (BG 0000130).

4.2. НАСЕЛЕНИЕ

Демографската ситуация в община Балчик е резултат от кумулативното действие на различни по генезис и характер фактори и влияния, които от една страна са характерни за Р България, а от друга специфични за територията на общината и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие. Съществено влияние върху развитието на демографските процеси в общината оказват полово-възрастовата, етническа, религиозна и образователни структури, брачността и разводимостта, раждаемостта и смъртността, както и миграционните процеси на населението. Те влияят на формирането на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение.

Населението на община Балчик съставлява 10.76 % от населението на област Добрич. По брой на населението общината се нарежда на трето място сред общините в областта, след община Добрич-град и община Добрич-селска.

По данни на НСИ, към 31.12.2016 г. населението на Общината е 21 980 души, като в това число в трудоспособна възраст са 12 332 души.

4.3. СГРАДЕН ФОНД

Наличният сграден фонд на територията на Общината по отношение на собственост се разглеждат като сгради:

- Общинска собственост;
- Частна собственост.

Сградният фонд на община Балчик включва:

- сгради за изпълнение на функциите на органите на местното самоуправление и местната администрация;
- обществено обслужващи сгради - училища, детски градини и читалища;
- помещения в сгради;
- блокове и индивидуални къщи- представляващи жилищния фонд на общината и др.

По отношение на предназначението на сградите се приеме следната квалификация на сградите :

1. *жилищни*: а) еднофамилни индивидуални къщи; б) жилищни сгради (блокове) с ниско и средно застрояване; в) смесени сгради;

2. *нежилищни (сгради, които са публична собственост или се използват от обществеността)*: а) сгради за административно обслужване (административни, кметсва, и др.); б) сгради в областта на образованието (учебни, детски градини и др.); в) други сгради за обществено ползване (сгради в областта на социалните дейности , читалища и др.).

Състоянието на общинския сграден фонд и на сградния фонд в жилищния сектор в община Балчик не се различават от тези в страната за населени места от този тип, като основните причини за високата енергоемкост са: наследена енергоинтензивна структура в строителството в зависимост от годините на построяване – външните стени на повечето стари сгради са с неизолирани стени имат до 5 пъти по-големи топлинни загуби в сравнение с нормите за ново строителство, сутерените и таванските плочи също са без топлоизолация, топлинните загуби през старата морално остаряла дограма - прозорци и врати достигат до 50 % и неефективното отопление и осветление.

На територията на община Балчик функционират две средни, четири основни и едно училище е специализирано за деца с различна степен на интелектуална недостатъчност. Има тринадесет Детски градини. Един Център за настаняване от семеен тип. Университет няма.

Общият извод, който може да се направи е, че има потенциал за прилагане на мерки за енергийна ефективност в община Балчик.

Общински сгради на територията на община Балчик:

№	ОБЩИНА	НАСЕЛЕНО МЯСТО	ИМЕ НА СГРАДАТА	ВИД НА СГРАДАТА
1	Балчик	гр.Балчик	СУ "Христо Ботев"	училище
2	Балчик	гр.Балчик	СУ "Христо Ботев"	физкултурен салон
3	Балчик	гр.Балчик	ОУ "Кирил и Методий"	училище
4	Балчик	гр.Балчик	ОУ "Кирил и Методий" (стара сграда)	училище
5	Балчик	гр.Балчик	ОУ "Антим I"	училище
6	Балчик	гр.Балчик	ПГ за ПКOC "Алеко Константинов"	училище
7	Балчик	с.Оброчище	СУ "Христо Смирненски"	училище
8	Балчик	с.Оброчище	СУ "Христо Смирненски"	физкултурен салон
9	Балчик	с.Сенокос	ОУ "Г. С. Раковски"	училище
10	Балчик	с.Сенокос	ОУ "Г. С. Раковски"	физкултурен салон
11	Балчик	с.Сенокос	ОУ "Г. С. Раковски"	столова
12	Балчик	с.Соколово	ОУ "Васил Левски"	училище
13	Балчик	гр.Балчик	ДГ № 3 "Чайка"	детска градина
14	Балчик	гр.Балчик	ДГ № 3 "Чайка" - филиал "Изток"	детска градина
15	Балчик	гр.Балчик	ДГ № 2 "Знаме на мира"	детска градина
16	Балчик	гр.Балчик	ДГ № 2 "Знаме на мира" - филиал "Братя Мормаревци"	детска градина
17	Балчик	гр.Балчик	ДГ "Здравец"	детска градина

18	Балчик	с.Пряспа	ДГ с.Пряспа	детска градина
19	Балчик	с.Безводица	ДГ "Пролет"	детска градина
20	Балчик	с.Ляхово	ДГ с.Ляхово	детска градина
21	Балчик	с.Дропла	ДГ "Добруджанче"	детска градина
22	Балчик	с.Кранево	ДГ "Веселите делфинчета"	детска градина
23	Балчик	с.Църква	ДГ "Звънче"	детска градина
24	Балчик	с.Стражица	ДГ "Радост"	детска градина
25	Балчик	с.Гурково	ДГ "Дъга"	детска градина
26	Балчик	с.Сенокос	ДГ "Мир"	детска градина
27	Балчик	с.Оброчище	ДГ "Първи юни"	детска градина
28	Балчик	с.Соколово	ДГ "Звездица"	детска градина
29	Балчик	гр.Балчик	Народно Читалище "П. Хилендарски -1870"	читалище
30	Балчик	гр.Балчик	Народно Читалище "Васил Левски - 1959"	читалище
31	Балчик	с.Соколово	Народно Читалище "Просвета-1900"	читалище
32	Балчик	с.Змеево	Народно Читалище "Йордан Йовков-1941Г."	читалище
33	Балчик	с.Оброчище	Народно Читалище "Просвета-1901"	читалище
34	Балчик	с.Дропла	Народно Читалище "Велко Ангелов-1940 година"	читалище
35	Балчик	с.Сенокос	Народно Читалище "Христо Смирненски-1941"	читалище
36	Балчик	с. Гурково	Народно Читалище "Свобода-1897Г."	читалище
37	Балчик	с. Кранево	Народно Читалище "Бачо Киро-1939"	читалище
38	Балчик	с.Стражица	Народно Читалище "Стефан Караджа-1941"	читалище
39	Балчик	гр.Балчик	Поликлиника	поликлиника
40	Балчик	гр.Балчик	МБАЛ	болница
41	Балчик	гр.Балчик	Художествена галерия	галерия
42	Балчик	гр.Балчик	Исторически музей	музей
43	Балчик	гр.Балчик	Административна сграда пл."21 септември" №б	Община
44	Балчик	гр.Балчик	Административна сграда ул."Дионисополис" №2	административна
45	Балчик	гр.Балчик	Административна сграда ул."Черно море" №16	административна
46	Балчик	гр.Балчик	Мелница гр.Балчик	информационен център
47	Балчик	с.Безводица	Административна сграда	кметство
48	Балчик	с.Бобовец	Административна сграда	кметство
49	Балчик	с.Гурково	Административна сграда	кметство
50	Балчик	с.Дропла	Административна сграда	кметство
51	Балчик	с.Дъбрава	Административна сграда	кметство

52	Балчик	с.Змеево	Административна сграда	кметство
53	Балчик	с.Кранево	Административна сграда	кметство
54	Балчик	с.Кремена	Административна сграда	кметство
55	Балчик	с.Ляхово	Административна сграда	кметство
56	Балчик	с.Оброчище	Административна сграда	кметство
57	Балчик	с.Пряспа	Административна сграда	кметство
58	Балчик	с.Рогачево	Административна сграда	кметство
59	Балчик	с.Сенокос	Административна сграда	кметство
60	Балчик	с.Соколово	Административна сграда	кметство
61	Балчик	с.Стражица	Административна сграда	кметство
62	Балчик	с.Тригорци	Административна сграда	кметство
63	Балчик	с.Храброво	Административна сграда	кметство
64	Балчик	с.Царичино	Административна сграда	кметство
65	Балчик	с.Църква	Административна сграда	кметство

На територията на Общината има 75 хотела, 32 семейни хотела, 134 самостоятелни стай, 36 къщи, 8 почивни станции, 11 бунгала, 1 къмпинг, 2 вили, туристически и ваканционни селища 2. Общината разполага със здравно заведение МБАЛ- Балчик.

4.4. ПРОМИШЛЕННОСТ

Промислени предприятия на територията на Общината са:

Предприятие	Дейност
“Папас – олио” АД	Производство на рафинирани масла и мазнини
„Балконф“ЕООД	Производство на облекло
„ЗИВ“ ЕООД	Производство на захарни изделия
“Преслава и мадлен”ЕООД	Производство на хлебни и сладкарски изделия
“Шоколино”ООД	Производство на хлебни и сладкарски изделия
“Бал- клас”ООД	Производство на хлебни и сладкарски изделия

Освен горепосочените предприятия, на територията на Общината са разкрити малки частни предприятия за алуминиева и PVC дограма, дърводелски услуги, хлебопекарни и шивашки услуги.

По-големи стопански обекти на територията на община Балчик към 2017 г. са:

- Занимаващи се със земеделие:

- 1 Кооперация “Черно море – Балчик” – Земеделие
2. Кооперация “Изобилие” – гр.Балчик - Земеделие
3. ЗК “Добруджанка” - с.Соколово - Земеделие
4. ЗК “Клас 2002” - с.Безводица - Земеделие

5. ЗК “Сокол” - с. Соколово - Земеделие
6. Кооперация “Устрем” - с. Дропла - Земеделие
7. ЗК “Авангард-94” - с. Храброва - Земеделие
8. ЗК “Вихър” - с. Сенокос – Земеделие
9. ЗК “Змеево” – с. Змеево – Земеделие
10. Кооперация “Гурково” – с. Гурково – Земеделие

- Други:

- “АЛ-пласт”ООД - Изработка на PVC и алуминиева дограма;
- “Агровита”ЕООД - Селскостопанска аптека;
- “Фарма- Женя Митева” ЕТ - Аптека;
- “Ромит”ЕООД - Аптека.
- “Лазов- Калоян Димитров” ЕТ- Аптека;
- “Тилия – Лиляна Добрева” ЕТ – Аптека.

4.5. ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Пътна и улична мрежа (+ велосипедни алеи, паркиране, обществен транспорт, организация на движението)

По информация от Техническо задание за изработване на ОУП на община Балчик и аналитична част:

Външните връзки на общината се осигуряват от пътищата от републиканската пътна мрежа.

Първокласният път I-9 (Е 87) е основният обслужващ път за общината. Той обслужва

крайбрежното направление: Румъния (Дуранкулак) – Балчик – Варна – Бургас – Малко Търново – Турция. Разположен е периферно в южната част на общината, успоредно на бреговата линия, и обслужва главно туристическите потоци по крайбрежието и преките връзки с регионалния център Варна. Пътят е в сравнително добро състояние.

Второкласната пътна мрежа е представена от:

- П -27 Балчик – Соколово – Сенокос – Добрич – Нови пазар, а оттам и връзка с автомагистрала „Хемус” и първокласния път I-2 Русе – Варна. Този път осъществява връзките на общината с вътрешността на страната в северозападна и западна посока.

- П -71 Оброчище – Батово – Стефаново – Добрич – Силистра.

Двата второкласни пътя осъществяват пътните връзки за сухоземно прехвърляне на товари от пристанищата Русе и Силистра към пристанище Балчик и обратно.

Третокласният път III-902 Оброчище - Кичево – к.к. „Св.св. Константин и Елена“ – Варна преминава успоредно на първокласния път I-9 и успешно се използва за поемане на товарното и транзитното движение, особено в летните месеци. Прекатегоризираният път III -9002 Царичино – Дропла – Генерал Тошево обслужва северозападната част от общината.

Общата дължина на републиканската пътна мрежа в община Балчик е 91,4 км, като по-голямата част от нея е в добро състояние. Заедно с добрата пространствена организация и гъстота (174,6 км / 1000 км²) изводът е, че изградеността на републиканската пътна мрежа в общината е добра.

Общинската пътна мрежа включва 108 км бивши четвъртокласни пътища и 28 км местна пътна мрежа, обслужваща главно вилните зони. Гъстотата на общинската

път на мрежа за общината е по-висока от средната за областта и страната. От общо 22 населени места, 15 се обслужват от общински пътища, изградени предимно с асфалтова настилка.

Като цяло, пътната мрежа в общината е добре развита и в относително добро състояние.

Пътищата от високи класове не са изчерпили пропускателната си способност, като пътищата от трети клас са с резерв от пропускателна способност. Достъпността до областния център, както и до регионалния център Варна е добра, особено от крайбрежната част на общината, която се обслужва от първокласния път.

В изпълнение на редица проекти се извършва рехабилитация и благоустрояване на общински пътища и улици в гр. Балчик

Водно-транспортна инфраструктура

По информация от Техническо задание за изработване на ОУП на община Балчик и аналитична част:

Пристанище Балчик е част от пристанищен комплекс Варна. Изградено е и функционира от 1969 г. Наредва се на трето място по големина сред пристанищата по Черноморското ни крайбрежие. Разполага със 165 м кейове, оборудвани с два 5 -тонни портални крана. Пристанището може да приема до 2 малки кораба (5000-6000 т.). За обработване на товарите се използват около 2000 кв.м. открити складови площи, граничен контролно -пропускателен пункт и вътрешен път.

Товарите от и за пристанището се превозват с автомобилен транспорт. Профилирано е само като товарно, осъществява се само износ.

Пътническото движение по море се обслужва от морска гара Балчик. Извършва се с хидробуси до к.к. „Златни пясъци“ и к.к. „Св.св. Константин и Елена“ до Варна, откъдето се осъществява връзката с Южното Черноморие. Основният пътнико -поток е туристически и е намалял чувствително.

От 1983 г. в град Балчик е изградено яхтено-рибарско пристанище с капацитет за 70 яhti.

Въздушен транспорт

Източно от град Балчик е изградено летище със специално предназначение. Пистата е в посока север-юг и полетите се осъществяват над морето.

Летището в Балчик е формирано като гражданско през 1935г., когато Южна Добруджа е била в пределите на кралство Румъния. През 1941г. летището става военно и се е използвало от българска и от германска страна. След 1944г. се използва от съветски бойни части и след това до септември 2011 г. е военно.

През 2006г. е сключен договор между „Албена“ АД и военното министерство, и аеропортът в Балчик се е използвал и за граждански полети, но военните са имали приоритет и полетите на Албена са се изпълнявали само тогава, когато не са затруднявали дейността на военно -въздушните сили.

След решение на Министерски съвет и с протокол, подписан на 21 септември 2011 г., летището е прехвърлено от Министерството на отбраната на Министерство на транспорта. Превръщането на военното летище в Балчик в гражданско е възложено на държавната компания „Летище София“, която ще трябва да го управлява и поддържа, до отдаването му на концесия.

В момента тече процес на сертифициране на летателната площадка. Летището ще се ползва от малки самолети, които са частни. Освен тях ще кацат и

излизат самолети, които са за организирани екскурзии на посетители на българското Черноморие - туристи от Албена и Златни пясъци.

5. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Политиката по енергийна ефективност в община Балчик е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложи в развитието на Общината като цяло. Общинската програма има за цел чрез система от дейности и мерки на общинско ниво да насърчи енергийната ефективност, като основен фактор за повишаване ефективността на икономиката, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда. С общинската програма по енергийна ефективност се цели:

- намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики чрез саниране;
- ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез въвеждане на отоплителни системи с висока ефективност;
- замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по- висока;
- изграждане/ монтаж на системи за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници;
- модернизиране и повишаване енергийната ефективност на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението;
- подобряване на енергийната ефективност при уличното и парково осветление;
 - опазване на околната среда.

През 2013 г. община Балчик изпълни проект: "Изграждане на улично фотоволтаично осветление на алея "Дамбата" гр.Балчик, община Балчик", "Пилотен модел на изграждане на слънчево улично осветление в Черноморските общини", реализиран от Черноморския енергиен клъстер в сътрудничество с община Балчик и Асоциация на българските черноморски общини. Постигнати цели: намаляване на вредните емисии емитирани от уличното осветление чрез използване на енергията от Слънцето. Стойност на проекта: 138 030,00 лв.

През 2016 г. община Балчик е одобрена с проект „Модернизация на улично осветление в община Балчик, област Добрич”, по “Национален доверителен фонд”, в рамките на Националната схема за зелени инвестиции. Изпълнението му ще доведе до подобряване на светлината среда и повишаване на визуалния комфорт на града и селата, както и да намаляване на разходът на електроенергия за уличното осветление.

Конкретните цели, които община Балчик си поставя в програмата за енергийна ефективност са посредством прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност в общинските обекти да се постигне:

- намаляване на разходите за енергия в обектите на общинска издръжка;
- модернизиране и повишаване енергийната ефективност на осветлението в общинските обекти;

- опазване на околната среда и намаляване на емисиите от парникови газове в резултат от въвеждането на енергоспестяващи мерки.

Икономията в потреблението на енергия, в резултат от въведени мерки за повишаване на енергийната ефективност, не се отразява пряко върху равнището на емисиите на парникови газове, но същевременно повишаването на енергийната ефективност води до ограничаване необходимостта от производство на допълнителна енергия, а с това се ограничава вредното въздействие върху околната среда.

През 2009 г. община Балчик изпълни проект “Енергоефективна реконструкция на ОУ “Антим I” гр.Балчик” по Договор за кредит с Фонд “Енергийна ефективност и възобновяеми източници”.

През 2012 г. община Балчик изпълни проект „Повишаване енергийната ефективност на образователната инфраструктура на територията на община Балчик” се реализира с финансовата подкрепа на ОП“Регионално развитие”, бюджетна линия BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации”. Реализацията на проекта повлия положително върху укрепването и развитието на човешкия капитал на местно ниво. Генерират се преки ползи и ефекти както за децата, посещаващи детското заведение – обект на инвестицията, така и за идентифицирани целеви групи от целия регион. Проектът повлия положително и върху оценката на младите хора и семейства по отношение на привлекателността на региона като място за живеене, реализация и отглеждане на деца. Наличието на адекватни условия за грижа, възпитание и развитие на децата от най-ранна детска възраст, е един от най-важните показатели за качеството на живот в отделните региони. Общата стойност на проекта е 3 367 291,85 лева.

През 2014 г. енергоспестяващи мерки са изпълнени в обществена сграда МБАЛ – Балчик по проект „Обновяване и оборудване със специализирана апаратура за образна диагностика и клинична лаборатория на МБАЛ – Балчик”, Оперативна програма “Регионално развитие” 2007 -2013.

През 2015 г. енергоспестяващи мерки са изпълнени в обществена сграда „Мелницата” – недвижима културна ценност от „местно значение” находяща се в гр. Балчик по проект "Подобряване на туристическите атракции и свързаните с тях инфраструктури на територията на Община Балчик”, Оперативна програма “Регионално развитие” 2007 -2013.

Също така община Балчик има разработени “Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2017 - 2020 г.” и “Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2017 - 2027 г.”

Предписаните енергоспестяващи мерки за сградите обследвани по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради към Министерство на регионалното развитие и балгоустройството, са посочени на следващата таблица:

№	Наименование на сградата	Населено място	Собственост	Предписани енергоспестяващи мерки
1.	Многофамилна жилищна сграда бл.24	град Балчик	Частна	Топлоизолиране на външните стени граничещи с външен въздух; Топлоизолиране на покривна конструкция; Подмяна на дограма; Ремонт и подмяна на електрическата инсталацията в общите части на сградата
2.	Многофамилна жилищна сграда бл.26	град Балчик	Частна	Топлоизолиране на външните стени граничещи с външен въздух; Топлоизолиране на покривна конструкция; Подмяна на дограма; Ремонт и подмяна на електрическата инсталацията в общите части на сградата

В края на 2016 г. приключи и периода на действие на индивидуалните цели за енергийни спестявания на общинските и областните администрации в качеството им на задължени лица по силата на ЗЕЕ от 14.11.2008 г., въвеждащ в българското законодателство разпоредбите на Директива 2006/32/ЕО относно енергийната ефективност при крайното потребление на енергия и предоставянето на енергийни услуги, отменен с влезлия в сила на 15.05.2015 г. нов ЗЕЕ. Доказването на постигнатите цели се осъществява чрез издаване на удостоверения за енергийни спестявания.

Общината е в състояние да упражнява контрол върху редица дейности, водещи до повишаване на енергийната ефективност, да взема стратегически решения, свързани с това и в границите на своите компетенции да налага на инвеститорите изпълнения на мерки с подобен характер. Основни инструменти за това могат да бъдат:

- одобряване на устройствени планове;
- използване на екологично съобразени технологии;

- насърчаване на частната инициатива, свързана с реализиране на енергоефективни мероприятия.

Тук действията могат да бъдат насочени в две посоки:

- Общината да оказва влияние върху крайните клиенти на енергия - промишлени предприятия, търговски обекти, домакинства, чрез провеждане на информационни кампании по енергийна ефективност и предоставяне на стимули за намаляване на потреблението на енергия;

- Изпълнение на съвместни дейности със задължените лица - търговци с енергия.

6. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Електрозахранването на община Балчик се осигурява от общата електроенергийна система на страната посредством трансформаторните подстанции 110 /20кв - п/ст Балчик и п/ст Албена, във всяка от които инсталираните трансформаторни мощности са 2x 25 ква. Подстанция Балчик е включена двустранно в системата 110 kV, като има връзки с подстанция „Каварна“ и подстанция „Златни пясъци“ (през подстанция „Албена“).

Населените места се захранват от 20 броя изводи 20 кв от подстанциите, като електроразпределителната мрежа е добре развита, с изградени 230 бр. трансформаторни постове с общо 109 000 КВА инсталирана трансформаторна мощност.

Електропреносната и електроразпределителна мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от оператора на съответните мрежи - „Енерго-Про Мрежи“ АД.

Годишното потребление на ел.енергия на общинските сгради, в МВч, от 2013 г. до 2016 г. включително, възлиза на приблизително 6548 МВч.

Година	Потребление на ел. енергия в МВч.
2013 г.	1497 МВч.
2014 г.	1647 МВч.
2015 г.	1610 МВч.
2016 г.	1794 МВч.

Състоянието на енергийното потребление в община Балчик се характеризира с енергоинтензивна структура на икономиката, неблагоприятен енергиен баланс на домакинствата с много високо потребление на електроенергия за отопление. Други пречки при реализацията на целенасочени действия за енергийна ефективност са:

- липсата на стимули за рационално енергопотребление;
- недостатъчната осведоменост на потребителите за съществуващи нови технологии и възможности за намаляване на консумацията на енергия;
- трудният достъп до финансови средства за реализацията на проекти за повишаване на енергийната ефективност.

Отоплението на територията на Общината се извършва на електричество, газ,

дърва, дизелово гориво, биомаса и въглища.

Най-ясно е очертана функцията на Общината, като потребител на електрическа енергия. Това е в тясна връзка със задълженията ѝ да осигурява енергия за всички общински обекти: сгради и улично осветление.

В България е развита Национална газопреносна мрежа за газоснабдяване на страната и Транзитна газопроводна мрежа за пренос на руски газ до Турция Гърция и Македония. Входът на двете мрежи за внос на руски газ е през компресорна станция КС Кардам 1 и КС Кардам 2 на територията на област Добрич. От преносния газопровод на националната мрежа е изградено и отклонение за град Балчик. През периода 2014-2020 г. се предвижда разширяване на газоразпределителната мрежа на територията на Общината. Газифицирани са 2 общински сгради и малко на брой частни домове. В 1 сграда на територията на Общината има комбинирана инсталация за отопление на биомаса.

7. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Основната цел на разработването на програмите за енергийна ефективност е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и проектите за тяхното изпълнение. В последните години значително внимание се отделя на прилагането на мерки за енергийна ефективност. Безспорно, намаляването на загубите от енергия е от приоритетно значение и със значителни ползи.

Неприлагането на мерки за енергийна ефективност през последните години, амортизацията на малкото приложени такива и слабият контрол, водят до нарастващи и ненужно големи разходи за потребление на горива и електрическа енергия. Предвид това, е наложително да се прилагат енергоефективни мерки не само за намаляване на разходите, но и за повишаването на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия.

И не на последно място енергоефективните мерки водят и до положителен екологичен ефект, свързан с намаляване на парникови газове в атмосферния въздух.

ЦЕЛИ

Политиката на община Балчик по отношение на ЕЕ се базира на общински „План за развитие на община Балчик 2014-2020 г.”

Община Балчик има следните цели :

- Намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им

характеристики чрез саниране (пълно или частично);

- Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез отоплителни системи с висока ефективност, включващи и възможности за регулиране на потреблението и поддържане на стабилни нормативни параметри на средата в отопляваните обекти;

- Замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по -висока (газификация);

- Изграждане на системи за оползотворяване на Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ);

- Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на договорирането за енергоспестяване в общинския сектор;

- Намаляване емисиите на парниковите газове;

- Модернизирани на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението (чрез използване на компактни луминесцентни лампи, автоматични системи за контрол, управление, ниво на осветеност);

- Подобряване на енергийната ефективност при уличното осветление.

Подцели:

Основен ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки на обществени сгради:

- Извършване обследване за енергийна ефективност на обществени общински сгради в експлоатация, с обща разгъната площ над 250 кв.м;

- Изолация на външни стени;

- Изолация на под;

- Изолация на покрив;

- Подмяна на дограма;

- Енергоспестяващи мерки по котелни инсталации;

- Енергоспестяващи мерки по прибори за измерване, контрол и управление;

- Енергоспестяващи мерки по сградни инсталации.

- Намаляване разходите за енергия в сгради и системи, финансирани от общински бюджет, чрез:

- Реконструкция на съществуващи отоплителни инсталации и изграждане на нови такива;

- Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки.

Повишаване нивото на:

- Познание по енергиен мениджмънт на специалисти от общинската администрация;

- Информираност, култура и знания в областта на енергийната ефективност на ръководния персонал на общинските обекти;

- Експертния потенциал на специалисти в общинската администрация за разработване и реализиране на проекти по енергийна ефективност;

- Професионална квалификация на експлоатиращия персонал.

ОБХВАТ

При разработването на програмата за енергийна ефективност се прилага методът на приоритетните целеви групи, като се разглеждат нуждите на групи крайни потребители със сравним модел на потребление на енергията.

Изборът на целеви групи се извършва след преценка на направените разходи за енергия в натурално и стойностно изражение, потенциала за реализиране на икономии, социалната значимост, нивото на комфорт, степента на влияние на структурите на администрацията, желанието на отделните структури към общината и др.

Възможностите за реализиране на проекти за енергийна ефективност в община Балчик се насочват в три сектора:

1-ви сектор "Сграден фонд" с целеви групи - детски градини, училища и административни сгради;

2-ри сектор "Услуги" с целева група „Осветление в административните сгради“;

3-ти сектор "Възобновяеми източници на енергия".

В сектор "Сграден фонд" най-ефективните енергоспестяващи мерки са:

- Подмяна на съществуващата дървена и стоманена дограма с нова PVC и алуминиева дограма със стъклопакет с нискоемисионно стъкло;
- Топлоизолация на покриви;
- Полагане на фасадна топлоизолация;
- Повишаване ефективността на отоплителната инсталация и въвеждане на система за автоматично регулиране и контрол;
- Оползотворяване на енергия от възобновяеми източници (напр. за сградите с непрекъсната употреба, като детски градини, болници, социални домове и др.) е подходящо монтирането на термосоларни инсталации за топла вода (слънчеви колектори).

В сектор "Услуги" най-ефективните енергоспестяващи мерки са:

- подобряване на енергийните характеристики на енергийните системи;
- повишаване на енергийната ефективност на уличното осветлението чрез внедряване на допълнителни мерки;
- оптимален режим за включване и изключване на уличното осветление;
- система за мониторинг на уличното осветление;
- въвеждане на енергоефективни уреди;
- подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи в общинските сгради;
- оптимизиране броя на осветителните тела.

В сектор "Възобновяеми източници на енергия" могат да се приложат мерки за енергийна ефективност както в общинския сектор, така и по инициатива на частни ползватели и инвеститори.

Целта е намаляване използването на горива, замърсяващи околната среда и удовлетворяване на растящите изисквания на населението по отношение на опазването на околната среда и подобряване на качеството на живот. Общината трябва да предприеме действия за повишаване информираността на живеещите за възможностите за оползотворяването на енергия от възобновяеми източници.

През последните години нараства интересът към слънчевите колектори и системи за затопляне на вода, тъй като за климатичната зона, в която попада територията на община Балчик, слънчевите системи могат да задоволят потребностите от топла вода.

8. ФИНАНСИРАНЕ, ИЗБОР НА ПРОГРАМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Общинските администрации разполагат с малки възможности за собствени финансови средства, които да инвестират в проекти за повишаване на енергийната ефективност. Основната възможност е Общината да реализира подобни проекти с външно финансиране. Реализирането им не само облекчава общинския бюджет, но и води до повишаване на благосъстоянието на населението. Инвестирането в енергийна ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на конкурентоспособността, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и създаване на допълнителна заетост. Възможностите за осигуряване на финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност са следните:

8.1 ФИНАНСИРАНЕ И ИЗБОР НА ПРОГРАМИ

Програма за развитие на селските райони

Програмата е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Дирекция „Развитие на селските райони“ на Министерството на

земяделнието и храните е управляващ орган на Програмата. Налице е потенциал за допълнителна преработка на остатъците и страничните продукти от множество производства в селските райони на страната. Оползотворяването му ще повиши разнообразието от суровини или вложения във веригите на добавяне на стойност извън хранително-вкусовата промишленост, например за предприятията за производство на биогорива за транспорта. Производството на биогорива за транспорта се съфинансират в рамките на мярка М04 — Инвестиции в материални активи и мярка М06 — Развитие на стопанства и предприятия, като

мярка М04 — Инвестиции в материални активи

- Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

- Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

мярка М06 — Развитие на стопанства и предприятия

- Подмярка 6.2 „Стартова помощ за неземеделски дейности“

- Подмярка 6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

Бенефициенти са земеделски производители (физически и юридически лица), групи/организации на производители, предприятия (физически и юридически лица), включително пазари на производители регистрирани съгласно Закона за стоковите борси и тържища. При производство на биоенергия, включително биогорива, използваните суровини от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни култури, маслодайни култури и суровини, които се използват за фуражи, се ограничават до 20%. Ограниченията от 20% не се прилагат за отпадъчни продукти от тези култури, които не се използват за фуражи.

Проекти за производство на биогорива и течните горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 3740 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ)(например: не са отглеждани върху терени с голямо значение за биоразнообразието, с високи въглеродни запаси, не са добити от суров материал, отглеждан на земя, която е била торфище, водят като резултат при потреблението на произведените от тях биогорива и течни горива от биомаса до намаляване на емисиите на парникови газове, са отглеждани в съответствие с чл. 38 ЗЕВИ). Размерът на предоставяната подкрепа (публична безвъзмездна помощ) от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи варира от 40-90% в зависимост от конкретната подмярка.

При определянето на източниците на финансиране за реализиране целите на общинска програма за енергийна ефективност на община Балчик са взети предвид възможностите за осигуряване на собствени финансови средства от общинския бюджет, привличане на външни ресурси съобразно наличните към момента на планиране финансови инструменти, разработването на нови форми на инвестиционни партньорства, както и предимствата на успешни комбинации от два или повече източника на финансиране за осигуряване на устойчивост на постиганите резултати.

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Оперативна програма „Региони в растеж 2014-2020 г.“ е продължение на програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. Специфичните цели на програмата са повишаване на качеството на живот, социално включване, и подобряване на екологичната среда, чрез благоустрояване на физическата среда в градовете, подобряване на икономическата активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие, развитие на връзките „град-район“ и подобряване на достъпа до културни ценности, логистичните центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в районите. Чрез изпълнението на оперативната програма се цели и балансирано териториално развитие чрез укрепване

на мрежата от градове- центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Приоритетните оси на ОП „Региони в растеж“ са:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие;
- Приоритетна ос 2: Регионална и образователна инфраструктура;
- Приоритетна ос 3: Регионална и здравна инфраструктура;
- Приоритетна ос 4: Регионална и социална инфраструктура;
- Приоритетна ос 5: Регионален туризъм;
- Приоритетна ос 6: Регионална пътна инфраструктура;
- Приоритетна ос 7: Превенция на риска.

Примерни допустими дейности:

- изграждане и модернизация на участъци от пътната инфраструктура по „основната“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане, модернизация, рехабилитация, електрификация и внедряване на сигнализация и телекомуникации на железопътни участъци по „основната“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане и модернизация на участъци от пътната инфраструктура по „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане, модернизация, рехабилитация, електрификация и внедряване на сигнализация и телекомуникации на железопътни участъци по „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане на нови интермодални терминали;
- подобряването на техническите, технологични и оперативни параметри на съществуващите терминали.;
- разширяване на метрото в София и създаване на нови интермодални връзки за пътници в обществената транспортна система на София;
- реконструкция на ключови гарови комплекси;
- развитие на информационни системи в корабоплаването, надграждащи съществуващите системи и системите в процес на изграждане;
- развитие на информационни системи за управление на пътния трафик.

Оперативна програма “Околна среда” 2014 - 2020 г.

Оперативната програма е предназначена за подпомагане развитието на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика с ефикасно и устойчиво ползване на ресурсите, опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие.

Приоритетните оси на ОП „Околна среда“ са:

- Приоритетна ос 1: Води;
- Приоритетна ос 2: Отпадъци;
- Приоритетна ос 3: Натура 2000 и биоразнообразие;
- Приоритетна ос 4: Подкрепа за интегриране на политика за околна среда и политика по изменение на климата при прилагане на ЕСИФ.

Примерни допустими дейности:

- разработване на нови и/или актуализация на съществуващи нормативни/ стратегически/ програмни документи (вкл. планове и програми) и на съответните допълващи документи (ръководства, методически указания, проучвания и др.);
- изпълнение на проучвания и оценки за изпълнение на препоръките на ЕК и попълване на пропуските в първите ПУРБ във връзка с разработване на вторите

Планове за периода 2015-2021 г.;

- проучване и оценка на въздействието на човешката дейност върху качеството на повърхностните и подземните води, с цел планирането на контролен мониторинг на тези води;

- изготвяне на система за определяне на такса битови отпадъци отпадъците, на базата на количеството генерирани отпадъци, а не на база данъчна оценка на имотите;

- разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи за управление на отпадъците (национални стратегии, планове за управление на различни потоци битови отпадъци, други допълващи документи (ръководства, методически указания, проучвания и др.);

- дейности, свързани с провеждане на информационни кампании и осигуряване на публичност и информираност на обществеността във връзка с управлението на отпадъците;

- подготовка и провеждане на семинари и срещи за повишаване на информираността на населението и заинтересовани страни относно актуални теми за опазване на биологичното разнообразие и НАТУРА 2000, вкл. изготвяне на информационни материали (справочници, брошури, карти и др.) за тази цел.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради

Програмата е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по-добри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда.

Изпълнението на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради ще допринесе за:

- по-високо ниво на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради и намаляване на разходите за енергия;

- подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите;

- осигуряване на условия на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие.

В рамките на Националната програма ще се предоставя финансова и организационна помощ за повишаване на енергийната ефективност в многофамилни жилищни сгради за подобряване на енергийната ефективност на сградите, в които живеят.

Международни програми и инициативи

Инициатива „ЕКО-инновации“

Инициативата подкрепя еко-новаторски проекти в различни сектори, които целят да предотвратят или намалят (негативното) влияние върху природата и които допринасят за оптималната употреба на ресурсите: разработване на продукти, техники, услуги и процеси, които намаляват емисиите на CO₂, ефективно използване на ресурсите, насърчаване на рециклирането и др.

Приоритетните области на програмата включват; рециклиране на материалите, сгради, производството на храни и напитки сектор, както и екологични бизнес. Въпреки, че ще се дава приоритет на МСП и частни фирми като бенефициенти, поканата за набиране на предложения по програмата е отворена за всяко юридическо лице от една от следните страни: 27 страни членове на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, Албания, Хърватия, Бившата Югославска Република Македония, Израел, Черна гора, Сърбия и Турция, други страни - не членки на ЕС при условия, че има

влязло в сила споразумение.

http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/what_en.htm

Програма „Интелигентна енергия - Европа"

Програмата е основен инструмент за подпомагане премахването на нетехнологични бариери и за принос към сигурността, устойчивостта и конкурентоспособността на европейската енергийна система. Програмата подкрепя проекти, които популяризират и разпространяват знания, практики и информация относно спестяването на енергия, променят политиките и нагласите на хората, както и такива, които подпомагат пазара на енергоспестяващи продукти в различни области-транспорт, строителство, възобновяеми източници, биогорива и др.

Със средства от програмата могат да се финансират до 75% от общите допустими разходи по проекта. Изключение от това правило прави само новата инициатива, насочена към разработване и прилагане на национални схеми за квалификация на кадри в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в строителния сектор. Финансирането за нейния първи етап е до 90% от общите допустими разходи.

Допустими кандидати са обединения от минимум три публични или частни организации от страните членки на ЕС, както и членки на ЕРТА (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн), страни кандидатки или страни от Западните Балкани. Мерките, допустими по програмата са насочени в няколко основни направления:

Енергийна ефективност и рационално използване на ресурсите (ЗАУЕ)

Енергийно-ефективни сгради, енергийни постижения в промишлеността, енергийно-ефективни продукти;

Нови и възобновяеми енергийни източници (АНЕМЕК) -

Електроенергия от възобновяеми енергийни източници, отопление и охлаждане от възобновяема енергия; домашни и други приложения от малък мащаб на възобновяемата енергия; биогорива;

Енергия в транспорта (ЗТЕЕК) -

Алтернативни горива и екологично чисти превозни средства; енергийно-ефективен транспорт;

Интегрирани инициативи -

Създаване на местни и регионални агенции за управление на енергията; европейска мрежа за местни действия; устойчиви енергийни; био-бизнес инициативи; инициативи за енергийни услуги; образователна инициатива за интелигентна енергия.

http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

Европейска финансова инициатива JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions)

Програмата е съвместна финансова инициатива на Европейската комисия, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие и предлага техническа помощ при решаването на комплексни задачи по подготовката на качествени значими проекти, които да се представят за кандидатстване за финансиране от Европейските фондове пред ЕК. JASPERS е инструмент за техническа помощ за подготовката на големи инфраструктурни проекти, за които се предвижда финансиране от Структурните и от Кохезионния фондове на Европейския съюз.

Техническата подкрепа от страна на инициативата е безвъзмездна и се изразява в предоставяне на консултации, съгласуване, изграждане и доусъвършенстване структурата на проекта, преодоляване на трудности, отстраняване на пропуски и

идентифициране на нерешени проблеми.

Предпочитат се големи проекти в областта на опазването на околната среда на стойност над 25 млн. евро.

Европейската инициатива JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas).

JESSICA е съвместна инициатива на ЕК, Европейската инвестиционна банка и Съвета на Европейската банка за развитие, която подкрепя публично-частни проекти за градско развитие, чрез предоставяне на заеми, банкови гаранции и дялово участие. На 27 май 2009 г. беше подписан Меморандум за разбирателство между правителството на Република България и Европейската инвестиционна банка за изпълнение на инициативата JESSICA в България. В качеството си на Холдингов фонд, ЕИБ ще подпомага българските общини в процеса на интегрирано градско планиране и идентифициране на проектни идеи и ще създаде Фондове за градско развитие, които да започнат реалното финансиране на проекти.

Избираемите проекти по JESSICA трябва да бъдат насочени към подобряване на градската среда, като задължително включват компонент, който ще осигури печалба и възможност вложеният финансов ресурс да бъде върнат обратно във Фонда за градско развитие, в средносрочен план. Такъв тип компоненти могат да включват: бизнес центрове, бизнес паркове, културни институции, спортна инфраструктура, търговски зони, мерки за енергийна ефективност и др. Чрез този револвиращ механизъм, вложеният от Европейския фонд за регионално развитие (ЕРРБ) финансов ресурс, ще продължи да бъде използван за финансиране на проекти за градско развитие в България дори след края на програмния период. България JESSICA се осъществява чрез ОП „Регионално развитие“, в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

Кредитни линии

Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България (КЛЕЕВЕИ)

Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници е разработена от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в сътрудничество с Българското правителство и Европейския съюз. Програмата предоставя кредитни линии на участващите български банки, които от своя страна предоставят заеми на частни дружества за проекти за енергийна ефективност в промишлеността и проекти за възобновяеми енергийни източници. Български банки, участващи в КЛЕЕВЕИ: Българска Пощенска Банка, Банка ДСК, Уникредит Булбанк, Юнионбанк, Обединена Българска Банка, Банка Пиреус, Райфайзенбанк.

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (КЕЕСБ)

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (РЕЕСБ) е създадена през 2005 г. с безвъзмездни средства от МФК и кредитен ресурс от ЕБВР с оглед осъществяване на енергоефективни мерки в жилищни сгради с бенефициенти физически лица и домакинства.

Програмата РЕЕС1-, която представлява кредитен механизъм в размер на 50 милиона евро за финансиране на енергийната ефективност в жилищния сектор. Тези средства се предоставят на утвърдени български търговски банки за отпускане на потребителски кредити за енергоспестяващи мерки в българските домове. Те включват: енергоефективни прозорци; изолация на стени, подове и покриви; ефективни печки и котли на биомаса; слънчеви нагреватели за вода; ефективни газови котли и

термопомпени климатични системи.

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за енергийна ефективност в България

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка се финансира чрез безвъзмездни средства от Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и кредитен ресурс от ЕИБ, чрез подписан през м. декември 2006 г. меморандум между Р. България, ЕИБ и ЕБВР - в качеството и на администратор на МФК. Кредитната линия е насочена към финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за публичния и частния сектор. Кредитната линия осигурява не само финансов ресурс (кредити, комбинирани с безвъзмездна помощ), но и техническа помощ при планиране и осъществяване на проекта.

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в България (ФЕЕВИ) е револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично-частно партньорство, като автономно юридическо лице, с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет.

Основния капитал на ФЕЕ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Република България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия. ФЕЕ изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕ е публично-частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

www.bgeef.com

Национален доверителен ЕкоФонд (НДЕФ)

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение “Дълг срещу околна среда” между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България. Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на “Дълг срещу околна среда” и “Дълг срещу природа”, от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда. Националният доверителен ЕкоФонд е независима институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство.

Националният доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири приоритетни области:

Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото;

Намаляване замърсяването на въздуха;
Опазване чистотата на водите;
Опазване на биологичното разнообразие.

www.ecofund-bg.org

Форми на публично-частно партньорство

Договори “до ключ” (пълнен инженеринг). При този вид взаимоотношения, публичният сектор предоставя правата и задълженията на частния сектор да проектира, изгради и експлоатира съоръжение за определен период. Предмет на договора може да са инсталации за производство на енергия, системи за ефективно използване на енергията в общественния сектор, системи за контрол и мониторинг разхода на енергия и горива и друго.

Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на публичния сектор, като частният сектор заплаща “такса” за експлоатирането, или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на “такси” или други вземания.

ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат)

ЕСКО моделът е въведен в българското законодателство с първия ЗЕЕ от 2004 г. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи мерки. Основната им дейност е свързана с изпълнението на пълен инженеринг за въвеждане на енергоспестяващи мерки при крайни клиенти на енергия, каквито са и общините. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване на първоначално направената инвестиция. За клиента остава задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него през съответната базисна година.

Договори за енергийно ефективни услуги

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийно ефективните услуги имат за цел комбиниране на доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийно ефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица - търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Собствени средства от общинския бюджет

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до отпускане на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура и уличното осветление. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс.

8.2 ДЕЙСТВАЩИ ПРОЕКТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

1. „Осигуряване на топъл обяд на най- нуждаещите се лица от община Балчик”, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси”, „Оперативна програма за храни и /или основно материално подпомагане” .;

2. „Внедряване на мерки по енергийна ефективност и възобновяема енергия и сгради – ОУ”Св.Св. Кирил и Методий”, ОУ”Св.Св. Кирил и Методий” –стара града, ОУ “Христо Ботев”, финансиран по Грантова схема BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия”, Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство” 2009-2014.

3. „Заедно можем” , финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020.

4. „Подобряване достъпа до заетост в община Балчик”, финансиран по “Инициатива за младежката заетост” и Европейския социален фонд.

5. „Подкрепа за независим живот”, финансиран по Министерство на труда и социалната политика.

6. „Водено от общностите местно развитие”, финансиран по “Програмата за развитие на селските райони “ 2014-2020 г.

7. „Представяне на регионалното културно наследство в 3D”, финансиран по “Програма за трансгранично сътрудничество между Румъния и България 2014 – 2020”.

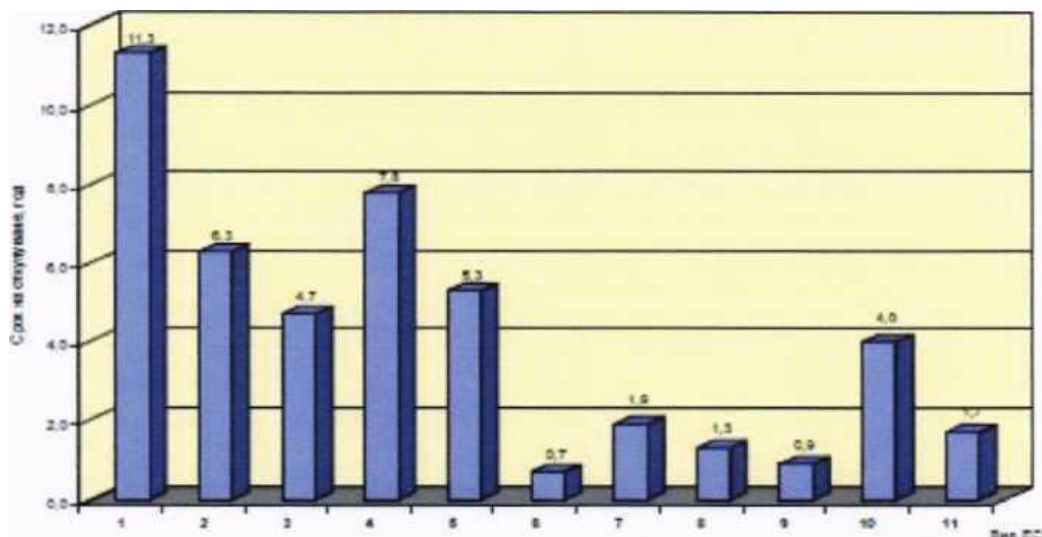
8. „Спорт за всички”, Община Балчик е партньор в Проект „Спорт за всички”, координатор на проекта е Българска спортна федерация за деца лишени от родителски грижи.

9. Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

9. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Мерките за повишаване на енергийната ефективност на територията на община Балчик включват основно сгради, общинска собственост. Препоръчва се всички сгради на територията на общината, които нямат енергийни обследвания, да им бъде направено такова, след което, според получените резултати да бъде преценено по кои програми може да се участва за финансиране.

Средните периоди на откупуване за най-често препоръчвани енергоспестяващи мерки са представени на следващата диаграма.

1- Изолация на външни стени; 2- Изолация на под; 3- Изолация на покрив; 4- Подмяна на дограма; 5- ЕСМ по осветление; 6- ЕСМ по абонатни станции; 7- ЕСМ по котелни стопанства; 8- ЕСМ по прибори за измерване, контрол и управление; 9- Настройки (вкл. "температура с понижение"); 10- ЕСМ по сградни инсталации; 11- Други (въвеждане на система за енергиен мениджмънт в т.н.)

За обектите, които имат енергийни обследвания е необходимо да се прецизират и тези, които са със срок на откупуване до 5 години - да се направят постъпки за финансиране от Оперативните програми на Европейския съюз, като се вземат предвид предимствата на ФЕЕВИ като възможност за мостово финансиране.

Мерките които трябва да предприеме Общината са:

№	МЯРКА
1	Създаване на система за наблюдение и контрол на енергийното потребление в общинския ограден фонд
2	Създаване на Общинска информационна система за енергийна ефективност
3	Създаване на Общински информационен център за ЕЕ
4	Въвеждане на алтернативни системи за отопление
5	Извършване на енергийни обследвания на общинския сграден фонд
6	Енергийно обследване на системата за улично осветление на територията на общината
7	Периодична поддръжка на системата за улично осветление
8	Въвеждане на морални и материални стимули за повишаване на ефективността на крайното потребление на енергийни ресурси
9	Осъществяване на мерки за енергийна ефективност чрез реализиране на проекти по различни финансови схеми, фондове и програми
10	Провеждане на периодични обучения на общинските служители, заети в областта на енергийната ефективност
11	Проучване и определяне потенциала на общината за използване на ВЕИ в
12	Изграждане на инсталации за производство на енергия от ВЕИ в общински
13	Модернизация и ефективна употреба на енергийни системи в сгради, общинска собственост

10. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Етапите на изпълнение на програмата за енергийната ефективност следва да бъдат съобразени със специфичния характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти. Етапите на изпълнение на програмата са:

- Инвестиционно намерение

Включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му, както и обследване на енергийна ефективност. С оглед осъществяване на качествено енергийно планиране, общината се нуждае от създаване и поддържане на база данни за енергийната консумация и състояние на обектите, общинска собственост, с която до момента не разполага. Въз основа на събираните и актуализираните данни и информация, е възможно да се правят анализи и оценки. Тази база данни ще даде информация за състоянието на сградния фонд в общината, както и техническа информация за изходното състояние на енергийния сектор преди да започне изпълнението на Програмата за енергийна ефективност.

- Предварително проучване

Осъществява се предварително проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление на база на енергийно обследване. Трябва да се установи текущото състояние на дадена сграда енергопотреблението и както и да се посочат целесъобразни енергоспестяващи мерки.

- Инвестиционен проект

Разработва се в зависимост от спецификата и обема на предвидените дейности. За всеки инвестиционен проект се прави оценка като се използват различни методи и показатели, дележащи се на статични и динамични.

- Подготовка и изпълнение на строителството

Включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително - монтажни работи на съответния обект. След идентифицирането на необходимите мерки, които следва да бъдат извършени, за да се повиши енергийна ефективност на даден обект, следва и етапа на строително-монтажните дейности на заложените цели. На този етап се подготвят необходимите документи и се извършва строителството.

- Мониторинг

Той установява намалението на енергийното потребление след реализацията на дейностите и мерките по енергийна ефективност се извършва ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжка на инсталациите и др. Ефективният мониторинг изисква изграждането на автоматизирана система за събиране и обобщаване на данни, което може да се осъществява чрез приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии. По този начин може да се направят изводи по всяко време и за всеки обект дали средствата за енергоосигуряване се изразходват целесъобразно и дали се спазват нормативните изисквания за поддържане на микроклимата в съответната сграда.

11. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико-икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на община Балчик.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на горива;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на средства.

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост. Освен това, е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия на спестени емисии на парникови газове.

Освен горните практически резултати, изпълнението на програмата за енергийна ефективност ще доведе до:

- опазване на околната среда;
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на крайните клиенти от цените на горива и енергии;
- създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици и по-голяма сигурност на доставките;
- подпомагане постигането на устойчиво развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България по Протокола от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, ратифициран от Народното събрание със закон от 16.03.1995 г.

12. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

Съгласно ЗЕЕ областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

Процесът по наблюдение и контрол изисква формулирането на ясни, точни, конкретни, измерими и лесни за отчитане показатели за успешна реализация на Програмата, които да бъдат одобрени от общинската администрация. Примери за такива показатели са посочените по-долу;

- Постигане на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата;
- Създаване на условия за повторваемост и мултиплициране на резултатите от

осъществени добри практики от реализираната програма;

- Въздействие на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на Общината;

- Ефикасност и ефективност на управлението на програмата.

Мерки за повишаване на енергийната ефективност, очаквани резултати и индикатори за тяхното измерване:

№	Мярка	Очаквани резултати	Индикатори за резултат	Мерна единица на индикатора	Целева стойност на индикатора	Източници на информация за индикаторите
1	Извършване на енергийни обследвания и сертифициране на обекти, общинска собственост и общинското улично осветление	Извършени енергийни обследвания на сградите общинска собственост; Определяне на енергийните характеристики на сградите; Идентифицирани мерки за подобряване на енергийната ефективност на сградите; Извършено енергийно обследване на системата за улично осветление на територията на Общината; Определяне на енергийните характеристики на общинската мрежа за улично осветление; Идентифицирани мерки за подобряване на енергийната ефективност на общинската мрежа за улично осветление.	Брой сгради с извършени енергийни обследвания; Брой извършени енергийни обследвания на системата за улично осветление на територията на Общината.	Бр.	30 броя обследвани и сертифицирани обекти; 1 бр. енергийно обследване на системата за улично осветление.	Резюмета и доклади от извършени енергийни обследвания на сгради; Резюме и доклад от извършено енергийно обследване на системата за улично осветление на територията на Общината.
2	Прилагане на мерки за енергийни спестявания в обекти общинска собственост	Намаляване на потреблението на енергия от обектите; Повишаване на	Брой обновени обекта; Количество спестена	Бр.	20 броя обновени обекта	Технически и работни проекти; Протоколи;

		комфорта на обитаване на обектите; Увеличаване на живота на обектите; Постигане на общинските цели за енергийна ефективност.	Енергия; Количество спестени Емисии.			Актове за въвеждане на мерките в експлоатация.
3	Привличане на инвестиции и реализиране на мерки за ЕЕ чрез финансиране на проекти азлични финансови схеми	Повишаване на ЕЕ на сградите общинска собственост; Придобиване на опит и изграждане на административен капацитет за управление на проекти в областта на ЕЕ.	Брой реализирани проекти в областта на ЕЕ.	Бр.	2 бр. реализирани проекти в областта на ЕЕ	Документация на реализираните проекти.
4	Прилагане на енергиен мениджмънт в обекти, общинска собственост	Оптимално потребление на енергия от обектите общинска собственост; Осигуряване на необходимия топлинен комфорт с минимално възможни разходи ичие на база данни за потреблението на енергия	Брой обекти с енергиен мениджмънт	Бр.	6 бр. обекти с енергиен мениджмънт	Документи от изпълнителя на енергиен мениджмънт; Доклад; Протоколи; Сертификат.
5	Организиране и провеждане на информационни дни, семинари, курсове и обучения с цел повишаване познанията и културата на гражданите и бизнес сектора в областта на Е Е и ВЕИ	Повишаване на информираността и познанията на гражданите относно ЕЕ и използването на ВЕИ.	Брой проведени информационни кампании.	Бр.	1 бр. проведени информационни кампании.	Публикации в печатни медии.

6	Провеждане на обучения за служителите в администрацията в областта на ЕЕ и ВИЕ и управлението, изпълнението и реализацията на такъв тип проекти	Повишаване на опита и познанията на общинските служители, заети в областта на ЕЕ.	Брой проведени обучения;	Бр.	1 бр. проведени обучения	Сертификат.
7	Въвеждане на морални и материални стимули за повишаване на ефективността на крайното потребление на енергийни ресурси	Повишаване ефективността на крайното потребление на енергийни ресурси.	Общо намаление на крайното потребление на енергия и ресурси; Изпълнени проекти за повишаване на ЕЕ в обекти частна собственост.	<i>MWh</i> спестен 0 количество енергия Брой Изпълнени проекти за повишаване на ЕЕ в обекти частна собственост.	Спестено количество енергия; 2 бр. реализирани проекти за повишаване на ЕЕ в обекти частна собственост.	Статистическа информация; Издадени разрешения за строеж; Съгласувани проекти; Документи на реализираните проекти.
8	Създаване на общински информационен център за ЕЕ	Подобряване информираността на гражданите по въпроси, свързани с центрове по ЕЕ	Брой създадени общински информационни центрове	Бр.	1 бр. общински информационен център	Статии и публикации в медии, снимки.
9	Сътрудничество с други общини, които имат повече опит в областта на ЕЕ и ВЕИ и обмяна на опит и мултиплициране на резултати и добри практики. Проучване и определяне потенциала на общината за използване на ВЕИ в сгради.		Брой проведени срещи между общини	Бр. Бр.	1 бр. проведена среща 11 Бр. направено проучване	Сертификат. Изготвен документ за определяне на потенциала на общината за използване на ВЕИ в сгради.

13. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

В съответствие с чл. 12, ал. 7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност. Изготвените отчети се представят на хартиен и магнитен носител в Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) не по-късно от 1 март и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и местни органи.

През 2016 г. Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) проведе обучение за общините във връзка с разработени нови отчетни форми и начините за тяхното попълване.

14. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на общинските програми по енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика в тази област и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването на програми и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политика за устойчиво развитие. С общинските програми за енергийна ефективност се цели да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси: да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата; да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата; да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност; енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

Програмата за енергийна ефективност на община Балчик 2017 - 2022 г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на Общината.